

SEAT No. _____

No. of Printed Pages: 04

[A-72]
Eng.

SARDAR PATEL UNIVERSITY

S.Y.B.COM. (External) EXAMINATION

Second Semester

Friday, 16th July, 2021

02.00 P.M. to 4.00 P.M.

Fundamentals of Cost and Management Accounting

UBE2CCOM01

Maximum Marks: 70

Note: Figure in the bracket indicate marks.

Q.1 What is Cost accounting? Explain the Advantages and limitations of cost accounting in detail. [17]

OR

Q.1 a) From the following information of Raj Co.Ltd. [12]

Find Out:

1) EOQ, 2) Re-ordering Level, 3) Maximum Level, 4) Minimum Level, 5) Danger Level, 6) Safety Stock

Bi- monthly consumption 4000 Units

Cost per unit ₹.2

Cost of Placing an order ₹.24

Carrying cost 20%

Lead Time (Maximum, Average and Minimum) 30-20-10 Days

Daily Consumption (Maximum, Average and Minimum) 45-30-15 Units

Maximum time for emergency period 5 Days

b) What is labour turnover. Explain the causes and remedies for labour turn over. [05]

Q.2 Vadodara Ltd. has three production departments and two service departments. The overhead analysis sheet gives the following overhead costs for March 2021. [18]

Indirect wages ₹.13,000 Electricity ₹.20,000

Insurance ₹.33,000 Rent and Taxes ₹.50,000

Canteen Expenses ₹.60,000 Depreciation ₹. 1,65,000

Power ₹.90,000 Salary of factory Manager ₹. 1,80,000

Contribution toward Employee State Insurance Scheme ₹.6,500

The following operating information is also available.

Particulars	A	B	C	D	E
Lighting Points	6	5	4	3	2
Direct wages(₹.)	45,000	40,000	29,000	12,000	4,000
Cost of Machinery(₹.)	7,20,000	4,80,000	3,60,000	12,000	12,000
Horse Powers of Machine	4	6	2	--	--

Area occupied(sq.ft.)	6,000	4,000	5,000	3,000	2,000
Proportion of time devoted by factory manager	5	4	3	2	1
No. of Employees	5	6	4	3	2

The Expenses of service departments are apportioned as follows:

Department	A	B	C	D	E
D	20%	30%	40%	--	10%
E	20%	40%	30%	10%	-

You are required to distribute total overheads between departments and then apportioned the expense of service department to production department on repeated Distribution method.

OR

Q.2 Lokesh co. provided following information about its production cost per unit: [18]

Material consumed	₹.360
Wages	₹.200
Factory overhead 60% of prime cost	
Office overhead expenses	₹.80
Selling and distribution expenses	₹. 60

Profit and loss as per financial accounts

Particulars	₹.	Particulars	₹.
To opening stock of finished goods(2000 units)	1,52,000	By sales	16,00,000
To material expenses	5,40,000	By closing stock of finished goods (100 units)	70,000
To wages expenses	3,00,000	By interest-dividend received	10,000
To factory expenses	2,00,000		
To office expenses	1,10,000		
To selling expenses	90,000		
To preliminary expenses	28,000		
To net profit	2,60,000		
	16,80,000		16,80,000

In cost accounts, materials and wages are charged at actual cost. The opening stock of finished goods in cost accounts is taken as per the valuation of financial accounts, while

closing stock of finished goods is out of the units manufactured during the year. Prepare a statement of cost sheet also prepare reconciliation statement.

Q.3 What is management accounting? Explain the scope and functions of management accounting? [17]

OR

Q.3 Bajaj Co. manufactures on standard type of calculators. Its annual production capacity is 80,000 units. The estimated cost 40% and 60% production capacity is as under:

Particulars	40% ₹.	60% ₹.
Materials	16,00,000	24,00,000
Direct Wages	9,60,000	14,40,000
Other Direct Expenses	6,40,000	9,60,000
Semi variable Expenses		
Factory Expenses	28,00,000	32,00,000
Administrative Expenses	20,80,000	23,20,000
Selling and Distribution Expenses	11,20,000	12,80,000
Total Fixed Expenses	24,00,000	24,00,000
Profit or loss	(4,00,000)	28,00,000

You are required to prepare flexible budget and find out total cost and Profit or losses for the production at 50%,75% and 90% capacity along with given 40% and 60% capacity.

Assume that selling Price per unit remain same at all level capacity. [17]

Q.4 a) The following is the standard mix of production of product P. [12]

Materials	Kgs	Price per KG ₹.
A	10	16
B	6	18
C	4	13

The standard loss is 20% of units introduced. Actual production is 480 Kgs. The actual consumption and cost of materials used is as under:

Materials	Kgs	Total Price ₹.
A	320	6400
B	120	1800
C	200	1800

Calculate the following variances:

1. Material Cost variance
2. Material Price Variance
3. Material Usage Variance
4. Material Mix Variance
5. Material Yield variance

b) What is CVP analysis? Explain the assumption and chart of CVP analysis. [06]

OR

Q.4 a) From the following Particular Calculate: [12]

1. P.V Ratio
2. Break Even Sales
3. Margin of Safety
4. Sales required to earn profit of ₹. 2,25,000
5. Profit when sales are ₹.15,00,000
6. Margin of Safety for a profit of Rs.3,00,000
7. Sales required to earn loss of ₹. 75,000
8. Variable Cost

Fixed Cost ₹. 2,25,000

Profit ₹. 1,50,000

Sales ₹. 7,50,000

b) Explain advantages and disadvantages of budgetary control. [06]

—X—

SEAT No. _____

No. of Printed Pages: 05

[A-72]
૬૫૧

SARDAR PATEL UNIVERSITY

S.Y.B.COM. (External) EXAMINATION

Second Semester

Friday, 16th July, 2021

02.00 P.M. to 4.00 P.M.

Fundamentals of Cost and Management Accounting

UBE2CCOM01

Maximum Marks: 70

નોંધ: કૌંસ દર્શાવેલ આંક ગુણભર છે.

પ્ર.૧ પડતર હિસાબી પધ્ધતિ એટલે શું? પડતર હિસાબી પધ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ સમજાવો. [૧૭]

અથવા

પ્ર.૧ અ) રાજ કંપની લિ. ની નીચેની માહિતી પરથી શોધો: [૧૨]

- 1) આર્થિક વર્ષ જથ્થો, 2) પુનઃ વર્ષ જથ્થો, 3) મહત્તમ સપાટી, 4) લઘુત્તમ સપાટી, 5) ભય સપાટી, 6) સલામત સપાટી

દ્વિ માસિક વપરાશ	૪,૦૦૦ એકમો
એકમ દીઠ પડતર	₹.૨
વર્ષી મૂકવાની પડતર	₹.૨૪
જાળવણી પડતર	૨૦%
વર્ષી સમય (મહત્તમ, શરેરાશ અને લઘુત્તમ)	૩૦-૨૦-૧૦ દિવસો
દૈનિક વપરાશ (મહત્તમ, શરેરાશ અને લઘુત્તમ)	૪૫-૩૦-૧૫ એકમો
કટોકટીના સમયગાળા માટે મહત્તમ સમય પ દિવસ	

બ) મજૂરી ઊથલો દર એટલે શું? મજૂરી ઊથલો દરના કારણો અને તેના ઉપાયો સમજાવો. [૦૫]

પ્ર.૨ વડોદરા લિ. ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો તથા બે સેવા વિભાગો ધરાવે છે. માર્ચ ૨૦૨૧ માટે પરોક્ષ ખર્ચ પડતર નીચે મુજબ પ્રાપ્ય છે. [૧૮]

પરોક્ષ મજૂરી	₹.૧૩,૦૦૦	વીજળી	₹. ૨૦,૦૦૦
વીમો	₹. ૩૩,૦૦૦	ભાડું અને કાર	₹. ૫૦,૦૦૦
કેન્ટીન ખર્ચ	₹. ૬૦,૦૦૦	ઘસારો	₹.૧,૬૫,૦૦૦
પાવર	₹. ૯૦,૦૦૦	કારખાના મેનેજરનો પગાર	₹. ૧,૮૦,૦૦૦
કર્મચારી રાજ્ય વીમા યોજના માં ફાળો			₹.૬,૫૦૦

વધારામાં નીચેની વહીવટીય માહિતી મળી છે:

વિગત	અ	બ	ક	ડ	ઘ
લાઇટ પોઇંટ્સ	૬	૫	૪	૩	૨
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (₹.)	૪૫,૦૦૦	૪૦,૦૦૦	૨૯,૦૦૦	૧૨,૦૦૦	૪,૦૦૦
યંત્રની પડતર (₹.)	૭,૨૦,૦૦૦	૪,૮૦,૦૦૦	૩,૬૦,૦૦૦	૧૨,૦૦૦	૧૨,૦૦૦
યંત્રના એચપી	૪	૬	૨	--	--
રોકેલ જગ્યા (ચો. ફૂટ)	૬,૦૦૦	૪,૦૦૦	૫,૦૦૦	૩,૦૦૦	૨,૦૦૦
કારખાના મેનેજર દ્વારા આપેલ સમયના કલાક	૫	૪	૩	૨	૧
કર્મચારીની સંખ્યા	૫	૬	૪	૩	૨

સેવા વિભાગના ખર્ચાઓ નીચે મુજબ ફાળવવાના છે:

વિભાગ	અ	બ	ક	ડ	ઘ
ડ	૨૦%	૩૦%	૪૦%	--	૧૦%
ઘ	૨૦%	૪૦%	૩૦%	૧૦%	-

તમારે કુલ પરોક્ષ ખર્ચાઓને વિભાગો વચ્ચે વહેંચવાના છે અને ત્યાર બાદ સેવા વિભાગના ખર્ચાઓની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગોમાં પુનઃ ફાળવણી પદ્ધતિથી કરવાની છે.

અથવા

પ્ર.૨ લોકેશ કંપની તેના ઉત્પાદનની એકમ દીઠ પડતર ની માહિતી નીચે મુજબ પૂરી પાડે છે. [૧૮]

માલસામાન વપરાશ	₹.૩૬૦
મજૂરી	₹.૨૦૦
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ પ્રાથમિક પડતરના	૬૦%
ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચ	₹.૮૦
વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચ	₹. ૬૦

નાણાકીય હિસાબો મુજબ નું નફા નુકસાન ખાતું

વિગત	₹.	વિગત	₹.
તૈયાર માલનો શરૂઆતનો સ્ટોક (૨,૦૦૦ એકમો)	૧,૫૨,૦૦૦	વેચાણ	૧૬,૦૦,૦૦૦
માલસામાન ખર્ચ	૫,૪૦,૦૦૦	તૈયાર માલ નો આખરનો સ્ટોક (૧૦૦ એકમો)	૭૦,૦૦૦

મજૂરી ખર્ચ	૩,૦૦,૦૦૦	મળેલ વ્યાજ -ડિવિડંડ	૧૦,૦૦૦
કારખાના ખર્ચ	૨,૦૦,૦૦૦		
ઓફિસ ખર્ચ	૧,૧૦,૦૦૦		
વેચાણ ખર્ચ	૯૦,૦૦૦		
પરચુરણ ખર્ચ	૨૮,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૨,૬૦,૦૦૦		
	૧૬,૮૦,૦૦૦		૧૬,૮૦,૦૦૦

પડતર હિસાબોમા માલસામાન અને મજૂરી ખર્ચેપર પડતર મુજબ દર્શાવે છે.તૈયાર માલનો શરૂઆતનો સ્ટોક નાણાકીય હિસાબોના મૂલ્યાંકન મુજબ પડતર હિસાબોમા ગણાય છે જ્યારે તૈયાર માલ નો આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન ઉત્પાદન ના એકમો મુજબ ગણવાનું છે.પડતર પત્રક તથા મેળવણીનું પત્રક તૈયાર કરો.

પ્ર.૩ સંચાલાકીય હિસાબી પદ્ધતિ એટલે શું? સંચાલાકીય હિસાબી પદ્ધતિના કાર્યો અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. [૧૭]

અથવા

પ્ર.૩ બજાજ કંપની એક પ્રમાણિત પ્રકારના કેલ્ક્યુલેટર નું ઉત્પાદન કરે છે.તેની વાર્ષિક ઉત્પાદન ક્ષમતા ૮૦,૦૦૦ એકમ છે. તેની ૪૦% અને ૬૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ અંદાજિત પડતર નીચે મુજબ છે. [૧૭]

વિગતો	૪૦% ₹.	૬૦% ₹.
માલસામાન	૧૬,૦૦,૦૦૦	૨૪,૦૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	૯,૬૦,૦૦૦	૧૪,૪૦,૦૦૦
અન્ય પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	૬,૪૦,૦૦૦	૯,૬૦,૦૦૦
અર્ધ ચલિત ખર્ચ		
કારખાના ખર્ચ	૨૮,૦૦,૦૦૦	૩૨,૦૦,૦૦૦
વહીવટી ખર્ચ	૨૦,૮૦,૦૦૦	૨૩,૨૦,૦૦૦
વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચ	૧૧,૨૦,૦૦૦	૧૨,૮૦,૦૦૦
કુલ સ્થિર ખર્ચ	૨૪,૦૦,૦૦૦	૨૪,૦૦,૦૦૦
નફો કે ખોટ	(૪,૦૦,૦૦૦)	૨૮,૦૦,૦૦૦

તમારે ૫૦%, ૭૫% અને ૯૦% તથા ૪૦% અને ૬૦% સહિત ઉત્પાદન ક્ષમતાએ કુલ ૫૬૨ અને નફો કે ખોટ દર્શાવતુ પરીવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરવાનું છે. દરેક સપાટીએ વેચાણ કિંમત એકમ દીઠ સરખી સહેશે એમ ધારો.

પ્ર.૪ અ) વસ્તુ P ના ઉત્પાદન માટેના પ્રમાણનું મિશ્રણ નીચે મુજબ છે.

[૧૨]

માલસામાન	કી.ગ્રા	કી.ગ્રા દીઠ કિંમત રૂ.
અ	૧૦	૧૬
બ	૬	૧૮
ક	૪	૧૩

સામાન્ય બગાડનું પ્રમાણ દાખલ કરેલ એકમોના ૨૦% જેટલું છે. ખરેખર ઉત્પાદન ૪૮૦ કિલોનું થયું છે. ખરેખર માલસામાનની વપરાશ અને ૫૬૨ નીચે મુજબ છે.

માલસામાન	કી.ગ્રા	કુલ કિંમત રૂ.
અ	૩૨૦	૬,૪૦૦
બ	૧૨૦	૧,૮૦૦
ક	૨૦૦	૧,૮૦૦

નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો:

- માલસામાન ૫૬૨ વિચલન
- માલસામાન દર વિચલન
- માલસામાન વપરાશ વિચલન
- માલસામાન મિશ્રણ વિચલન
- માલસામાન ઉપજ વિચલન

બ) ૫૬૨ જથ્થો નફો વિષ્લેક્ષણ એટલે શું? ૫૬૨ જથ્થો નફો વિષ્લેક્ષણની ધારણાઓ અને તેનો આલેખ સમજાવો.

[૦૬]

અથવા

પ્ર.૪ અ) નીચેની વિગતો પરથી ગણતરી કરો:

[૧૨]

- નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર
- સમતુલ્ય બિંદુએ વેચાણ
- સલામતી ગાળો
- રૂ. ૨,૨૫,૦૦૦ નો નફો કમાવવા જરૂરી વેચાણ
- જ્યારે વેચાણ રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦ હોય ત્યારે નફો

6. રૂ. 3,00,000 નફાએ સલામતી ગાળો
7. રૂ. ૭૫,૦૦૦ ની ખોટ હોય ત્યારે જરૂરી વેચાણ
8. ચલિત ખર્ચ

સ્થિર પડતર રૂ. ૨,૨૫,૦૦૦

નફો રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦

વેચાણ રૂ. ૭,૫૦,૦૦૦

બ) અંદાજ પત્રિય અંકુશ ના ફાયદાઓ અને ખર્ચાદાઓ સમજાવો.

[૦૬]

— X —

